

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Чернівці 2017

УДК 61+615.1:378.147 ББК 5:74.58

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Зорій Н.І., Ходоровський В.М., Москалюк В.Д., Глубоченко В.Г., Савка І.Г., Сорокман Т.В., Білоокій В.В., Присяжнюк П.В., Пашковський В.М., Грачова Т.І., Петринич Г.Й., Ткач Є.П., Кривецький В.В., Федів О.І., Колоскова О.К., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Проняєв Д.В., Наварчук Н.М. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 19 квітня 2017 р.). – Чернівці, 2017. – 581 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично-орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (протокол № 9 від 23 березня 2017)

ISBN 978-966-697-677-5

© Вищий державний
навчальний заклад України
«Буковинський державний
медичний університет», 2017

ПРОБЛЕМА ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ ЯК НЕВІД'ЄМНОГО КОМПОНЕНТУ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ЛІКАРЯ

М.В. Мандрик-Мельничук

Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Історія медицини є одним із невід'ємних компонентів загальної історії культури людства. Йдеться про значну спадщину знань, людського досвіду, ментальних пережитків, досягнень, відкриттів, які стосувалися не лише практичного надання допомоги хворій людині, боротьби із різними захворюваннями, але й наповнення змістом ключового поняття медицини «людське здоров'я». Останнє пройшло складну еволюцію від примітивних способів шаманства, заклинань, «боротьби з демонами» до складної філософської категорії, в яку сучасність вкладає новітні методики, устаткування, інноваційні технології, нормативне регулювання відносин між лікарем та пацієнтом. Історія медицини належить до навчальних дисциплін, які вивчаються студентами медичних ВНЗ на першому курсі, тобто задовго до того, коли вони визначаються зі своєю майбутньою спеціалізацією.

Історія медицини вивчає розвиток знань, які стосуються захворювань, їхньої характеристики, симптомів, проявів, усього спектру засобів і методів лікування людини у різні періоди становлення цивілізації – від найдавніших часів до сучасності, шляхів збереження і зміцнення здоров'я, уявлень про гігієну та її визначальну роль у попередженні захворювань.

Теоретичне і практичне наповнення медицини, якість лікувальних, рівень запобіжних засобів, правове становище медичних працівників та способи умотивування лікарської діяльності в усі часи становлення цивілізації залежали від соціально-економічних умов життя людства, від суспільного ладу, рівня розвитку природничих наук, філософії, техніки. Тому вивчати історію медицини, правильно розуміти і тлумачити її розвиток можна лише в нерозривному зв'язку і в контексті загальної історії людства. Оскільки сучасна медицина є системою наукових знань про здоров'я і захворювання людини в умовах її як індивідуального, так і громадського життя, ця наука має біосоціальний та біоетичний характер. Біологічне і соціальне входять у медицину не ізольовано, а в діалектичному поєднанні.

Історія медицини поділяється на загальну, яка вивчає розвиток медичних знань у людському суспільстві в цілому, та спеціальну, в якій висвітлюється розвиток окремих галузей медицини – кардіології, терапії, хірургії тощо. В основу викладу загальної історії медицини покладено поділ на епохи і періоди, прийнятий у загальній історії. Хоч, зрозуміло, тут немає і не може бути повного хронологічного збігу.

Серед найбільш поширених методів і прийомів, які використовуються на практичних заняттях – доповіді із застосуванням презентаційних матеріалів, взаємодоповнення і взаєморецензування доповідей; робота з джерелами (аналіз, синтез, доказ, спростування, порівняння, самостійний

пошук аргументів, відповідно до поставлених запитань та висловлених точок зору); виконання проблемних, тестових і творчих завдань у мікрогрупах.

Академічна або класична модель навчання будується на вивченні всіх фактів, процесів і явищ, пов'язаних із накопиченням теоретичних знань, практичних навичок, досвіду лікування хвороб, збереження та відновлення здоров'я у контексті вивчення досягнень та цінностей різних цивілізацій та народів. Найпопулярнішою нині моделлю є культурно-історична як частина цивілізаційної. У цьому випадку історія вивчається у вигляді кліше, які були відібрані і відшліфовані світовою культурою, а на неї «накладається» історія медицини. Це своєрідні два культурно-соціальні світи.

Методика викладання історії медицини у вищих медичних навчальних закладах, як водночас історичної та медичної дисципліни, в якій неодмінно переплелися археологія, історія філософії, релігієзнавство, природознавство, будується на дидактичних принципах. Органічний взаємозв'язок із педагогікою дозволяє використати її методи та методичні прийоми для створення специфічних, адаптованих до вивчення історії форм, методів і методичних прийомів навчання студентів під час лекційних і семінарських занять. Розвиток сучасної методики викладання історії медицини як окремої інтегративної науки, і як навчальної дисципліни в їх органічному поєднанні, уможливив створення принципово нових, інноваційних технологій і моделей навчання майбутніх лікарів. До них належать технології повного засвоєння навчального матеріалу, технології розвивального навчання, модель навчання у дискусії, сугестопедичну модель навчання, проектну систему навчання, інтегровану (комплексну) систему навчання.

Історія медицини повинна викладатися не фрагментарно, а як цілісна концептуальна система, тобто: як система взаємозв'язаних і взаємообумовлених поглядів на процес вивчення історії медичних знань і досвіду; як спосіб розуміння, тлумачення адаптованих до вивчення історичних подій, фактів, явищ, пов'язаних із становленням теоретичного і практичного надбання людства в галузі медицини; як загальний задум, основоположна ідея організації вивчення дисципліни «Історія медицини» у вищій школі. Таким чином, стосовно зазначеної нами проблеми концепція це певний спосіб розуміння, трактування наукового апарату методики викладання «Історії медицини» у ВНЗ, конструктивний принцип різних видів діяльності у зазначеному контексті.

Отже, вивчення історії медицини має сприяти саморозвитку та самовихованню студентів-медиків через оволодіння ними особистісно-життєтворчими, соціолізуючими, комунікативними та інтелектуально-інформаційними компетенціями. Застосування тих чи інших методів і прийомів до її викладання має бути продиктоване потребою формування всебічно розвинутої особистості майбутнього лікаря, сприяння формуванню цілісного бачення сучасної медицини у контексті всесвітньої історії, розуміння її витоків, джерельної бази та тенденцій розвитку у майбутньому.

ФОРМУВАННЯ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ КУРСУ “АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ” А.О. Лойтра	130
ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСКУСІЇ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ ТА ЙОГО МОДИФІКАЦІЯ І.В. Лопушинська, О.Г. Чернюх.....	131
ТЕХНОЛОГІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО СВІТОВИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ І.В. Лукашевич.....	132
СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ (НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ ВИКЛАДАННЯ НА КАФЕДРІ ПСИХОЛОГІЇ ТА ФІЛОСОФІЇ) Л.А. Любіна.....	133
ПРО ОСОБЛИВОСТІ ПЕРШОЇ ЗУСТРІЧІ ЗІ СТУДЕНТАМИ ПЕРШОКУРСНИКАМИ НА КАФЕДРІ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ М.Д. Лютик.	135
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ У СВІТЛІ СТУПЕНЕВОЇ ОСВІТИ О.В. Макарова	136
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТА-МЕДИКА СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПРИ ВИВЧЕННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ Н.М. Малкович.....	138
ПРОБЛЕМА ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ ЯК НЕВІД’ЄМНОГО КОМПОНЕНТУ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ЛІКАРЯ М.В. Мандрик-Мельничук	139
ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧА І.М. Маринчина	141
ПРОПЕДЕВТИКА ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ О.П. Микитюк	142
ВИЩА МАТЕМАТИКА І СТАТИСТИКА В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ О.Ю. Микитюк, В.І. Федів, О.І. Олар	143
ВИВЧЕННЯ ПРОПЕДЕВТИКИ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ СТУДЕНТАМИ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ О.П.Микитюк	145
НАУКОВО-ДОСЛІДНА РОБОТА ЯК ЕЛЕМЕНТ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ Л.В. Мікулець	146
АНАЛІЗ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СКЛАДАННЯ ЗАКЛЮЧНОГО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ А.О. Міхеєв, С.Є. Дейнека, В.Б. Попович, Н.Д. Яковичук, О.І. Гаврилюк.....	147